

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 1. Symbola, similitudines. Ex Veteri. Ex Novo, Patribus, & aliis, ib.
Comparatur angelis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79369)

Miscellanea.

Quem quotiescunque lego, videor mihi
non verba audire, sed tonitrua. S. Hie-

ron. ep. 50. ad Pammachium Divini salis gra-
na vocat verba S. Pauli S. Chrysol.
f. 120.

TITULUS. XI.

PAUPERTAS.

§. I.

Symbola, & Similitudines.

Ex Veteri.

Fecit rex Salomon thronum - qui habebat
sex gradus. 3. Reg. 10. 18. 19. Ex auro
puro fusiles sex gradus fecit ad regale so-
lium conscendendum, teste Philone l. 1. de
Monarchia. & non est factum tale opus in
universis regnis. Solium speramus in caelo
sublime, delicijs plenum, stabile. Ad hoc tu-
tissimè itur per argenteos, & aureos gradus;
sed calcatos. Drexelius Ros. select. vir. p. 2.

c. 9. §. 3.

Sicut lilium inter spinas. Cant. 2. 12. Sola
illa anima lilij colorem habet, quæ, necessa-
rijs tantum vitæ contenta, ad coelestem pul-
chritudinem, candore animi, & corporis mun-
ditiâ, aspirat. Philo Carpath. hic.

Tempus putationis advenit. Cant. 2. 12.
Religiones, vineæ Christi sunt, ab ipso per
earum Fundatores plantatæ. Vites singuli
Conventus, palmites singuli Religiosi: quos
Christus D. speciali vocatione traxit, & pu-
tavit, ut plurimum fructum afferrent. Puta-
tio autem prima facta, cum omnibus renun-
tiarunt, quæ possidebant. Et tunc in Novi-
tatu florescere incipiunt; cum magnò spiritus
fervore novam vitam incipiunt, suavem sui
spargentes odorem, & ingentis futuri fructus
spem non modicam præbentes. de Ponte hic
Exh. 23. §. 3. Cum cernis vitem, quæ sylves-
cere permittitur, minus aptam esse ad uvas pro-
ducendas; doceris, hanc terrenarum rerum
nimiam copiam impedimento esse; quò minus
in Evangelica præcepta plenò gradu ingredia-
mur. Afid. Clariusl. 1. or. 56.

Pascuntur agni juxta ordinem suum. II.

5. 17. Chald. *pascuntur sancti pauperes.*

Lilium inter spinas. Lem. *Inter angustia
angustior.* Vel. *Augent indecora decorem.*
Picinelli.

Ex Novo, Patribus, & alijs.

Quis ex vobis volens turrim edificare
&c. Luc. 14. 28. Adjungit doctrinam pro-
priam Apostolis, hoc est, Discipulis perfectio-
ris vitæ statum prostentibus, tribus parabolis.
Prima de turri. Sumptus autem opportuni, ut
ipsemet Dominus declaravit, sunt abrenuntia-
tio omnibus, quæ possidet. Secundâ parabola
significatur regis nomine, similiter professu-

rus statum perfectioris vitæ; tanquam alijs cel-
siorducatum belli suscepturus. Bellum adversus
alium regem est perfectior vita ad superandum
Mundum, quantum ad licita communiter alijs:
puta habere agros, vacare humanis negotijs, &
officijs; hominibus quidem licita, Apostolicæ
autem perfectioni interdicta. Debet hic simi-
liter quieta mente recogitare, si affectu sui vi-
res (per decem millia hominum significatæ)
sufficiunt ad occurrendum Mundo venienti
contra ipsum cum viginti millibus, cum du-
pla fortitudine. Et describitur Mundus du-
plicatâ potentia adversus prostentem vitam
perfectiorem: quia & pugnat communi im-
pugnatione, trahendo ad illicita communiter
omnibus; & pugnat speciali impugnatione,
trahendo ad interdicta Apostolicæ vitæ. Si
enim consideratâ proprii animi dispositione im-
parem se videt tanto prælio, sapienter præve-
nit, antequam bellum inchoet; *rogat ea, quæ
pacis sunt*: hoc est, non aggreditur statum
perfectioris vitæ, non vult bellum ad superan-
dum licita communiter alijs; sed, velut pa-
cem rogans, contentus est statu communis
vitæ. &c. Cajetanus hic.

Luna sub pedibus ejus. Apoc. 12. 1. Sig-
num paupertatis in luna sub pedibus significa-
tur: luna enim temporalium instabilitatem si-
gnificat. Et sicut à luna intemperies, & tur-
batio aeris; tonitruum & grandinis generatio,
ducitur; ita & turbationis totius Mundi cau-
sa sunt temporalia. S. Bonaventura l. 4. in die
Pent.

Quid paupertas? nisi quadam macies: &
quid rerum abundantia? nisi pinguedo est vitæ
præsentis. S. Greg. mor. l. 12. c. 22.

Monachus, qui multa possidet, est velut na-
vis oneraria, quæ in fluctuum tempestate faci-
lè submergitur. Monachus pauper est tan-
quam aquila in sublimi volans; quæ tunc ad
escam se demittit, cum urget necessitas. S. Ni-
lus or. 3. de avaritia.

Magnes inter gemmas positus ferrum tra-
hens. Lem: *Preziosa relinquit.* Picinelli.

Navis littus radens. Lem: *Altum alij te-
neant.* Justus Lips. cent. 2. ep. 38. rara na-
vis allisa est, quæ modicò velò legit littus.
Picinelli.

Paupertas comparatur Angelis.

Beati pauperes. Matth. 5. 3. Audacter di-
xerim, paupertatem voluntariam aliquid simile
habere

habere cum cœlestibus rationabilibus creaturis; eò quòd beata prædicatur in terris. Qui terrena concupiscere, neque possidere, novērunt, Angeli sunt terrestres. S. Bernardinus f. 2. de octo beatitud.

Nolite possidere aurum &c. Matth. 10. 9. S. Chrysof. hom. 33. in Matth. ipsos ad Universi magistrum missurus, ad Angelicam, ut ita dixerim, disciplinam ex humana vita traducit; ab omni cura rerum sæcularium liberos reddens.

Habebant omnia communia. Act. 2. 44. Hæc erat Angelica respublica, nihil dicere sibi proprium esse. S. Chrysof. hom. 7. hic.

§. II.

Paupertas præfertur opibus.

Ex Veteri.

Edidit, Dominus Moysi duas tabulas Testimonij lapideas. Ex. 31. 18. Philo lib. de decalogo querit: cur non in civitate, sed in solitudine, Lex data sit? quia oportuit populum, antequam terram promissam caperent, lacte, & melle, manantem, ad cultum Dei informari. Tunc enim animus ad divina excipienda aptior est, cum egestate premitur: cum verò opibus affluit, divina addiscere vix potest. apud Pinna in Eccl. 5. Eth. 59.

Sit nomen Domini benedictum. Job. 1. 21. Job magis æstimasse videtur paupertatem, quam divitias. Nec legitur sic gratias egisse, cum divitias accepit; sicut cum amisit. Diez fer. 5. D. 3. Quadr.

Sedens in sterquilino. Job. 2. 8. Facilius evolat quis in cœlum de tuguriò, quam de palatio: Adam in paradiso victus; Job in sterquilino victor. Hugo Card. hic.

Occidit pingues eorum. Ps. 77. 31. Gauderant ergo macilentæ pecudes, quia non occiduntur; sed pingues. Id. hic.

Trabe me post te, curremus. Cant. 1. 3. Antiquis Patribus ambulare fuit præscriptum; Apostolis verò, & Discipulis Christi, currere. Abraham dicitur Gen. 17. 1. *Ambula coram me.* Et Salomoni 3. Reg. 3. 14. *Si ambulaveris in vijs meis.* Et toti populo Deut. 8. 6. Zach. 3. 7. De Christi verò Discipulis? *trabe me &c.* Et Paulus de se 1. Cor. 9. 26. *ego sic curro &c.* & v. 24. *sic currite.* Nimirum Patres illi bonis terrenis abundabant; & ideo sarcinâ gravati, communi potius passu ambulare, quam currere, volebant. Incertò auctore.

Ex Novo.

Pauperes evangelizantur. Matth. 11. 5. hoc est, affertur illis bonum nuntium: & significatur per hoc differentia inter mundanum, & cœleste, regnum; inter mundana, & cœlestia, bona; inter communia bona nuntia mundana, & cœlestia, quantum ad ordinem: quia mundana bona communia annuntiantur magnatibus, & divitibus Mundi; ac deinde derivantur ad reliquos, & pauperes: cœlestia au-

tem bona, communia toti generi humano, annuntiantur pauperibus, piscatoribus, & alijs hujusmodi sequacibus Jesu; & per illos etiam derivantur ad alios, etiam Mundi principes. Cajetanus hic.

Si vis perfectus esse &c. Mat. 19. 21. Unde Christus non docebat, quomodo augetur Pecunia; sed quomodo servaretur inopia. S. Bonaventura hic.

Et omnes, qui audierunt, mirati sunt, & de his, quæ dicta erant a pastoribus ad ipsos. Luc. 2. 18. At Magi magnò silentiò reversi sunt: quia prædicatio Evangelij pauperibus commissa. de Ponte in Cant. 1. 2. Exh. 25. §. 4.

Per totam noctem laborantes &c. Luc. 5. 5. Video vos, ait, cupidos piscium; qui non advertitis; majore damno futuram copiam, quam inopiam piscationis. Fiat tamen, ut cupitis: *laxate retia vestra. Et cum hoc fecissent, conclusērunt piscium multitudinem copiosam.* Statim prædæ gaudium excepit timor jacturæ: *rumpebatur autem rete eorum, & impleverunt ambas naviculas, ita ut pene mergerentur.* S. Ambros. l. 4. in c. 5. Luc. mihi cumulus iste suspectus est, nè plenitudine sui naves pene mergantur. Ecce alia sollicitudo Petri, cui jam sua præda suspecta est. O quam verum est, res externas, ut juvant, si moderatæ sint; ita multum nocent, si redundant. Olivat. 3. conc. 9. die Ven. hebdom. Pass.

Factum est, ut moveretur mendicus. Luc. 16. 22. Quem modò beatum dicis? qui aquæ guttam æternum sinit? aut qui brevi tempore amicam panis petit? &c. S. Chrysol. f. 121. en fratres, quam rerum lamentanda mutatio! pauperem portant Angeli, divitem deglutit Infernus. En fratres, mors pauperis totam vitam divitis vicit; & elatio sola pauperis totam divitis pompam transcendit, & gloriam. Naxera in Jos. 10. §. 52.

Ex Patribus, & alijs.

Longè melius est, pauperem, cum virtute, quam regem esse cum malitia. S. Chrysof. f. 4. in c. 1. ep. ad Rom. Paupererat Lazarus nomine: ubi ergo nomen divitis? nusquam quippe qui nomine careat. Quantæ divitiæ arbor folijs vernans; sed fructu destituta: quercus in altum protensa, quæ glandem brutis animalibus in cibum suppeditat. S. Chrysof. tom. 6. tr. in terræ motum.

Divitias simul, & paupertatem, tanquam materiam quandam, vel instrumenta à rerum opifice nobis propofita, & oblata, dicimus; homines verò, ceu fabros quosdam, per hæc, aut virtutis simulacrum effingere, aut malitiæ statuam exculpere. Cæterum per divitias vix aliquis paucula quædam virtutis membra eleganter exculpet; multi verò paupertate adjuvi omnia simul fabricare possunt. B. Theodoretus de provid. Dei f. 6.

Satius est, humi cubantem vivere, & bono esse animò; quam perturbatum in aureo lecto. S. Nilus Cap. Paræn.